

בול זכרון לצריקסים
פברואר 1990

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

של ארצנו. רובו של חבר השופטים הסקים עם ד"ר הקסטר והאוסף אכן זכה במדליה זהב.

חלומו הנගול היה ליסד התאחדות שבאה לידי ביצוע כל האגודות מכל העוסקות בפועלות ארץ הקודש, ישראל ויוזאיקה. ב- 1968 בעת תערוכת "תבירה" בירושלים התכנס חלומו כאשר נוסד ה-W.P.C.

(World Philatelic Congress of Israel, Holy Land and Judaica Societies) אחד מייעדיו של ה-W.P.C. הוא לפרסם עבודות בלאיות על בולים ותולדות הדאר בכל מקום בו הן נחקרות. העבודה הראשונה שהתפרסמה על ידי ה-W.P.C. הייתה עבודותו של ד"ר הקסטר:

"The Stamps of Palestine issued during the period of the Military Administration (1918 to the first of July 1920)

"The Minhelet Haam Period (first to 15th May 1948)
מאז הוצאה על ידי W.P.C. גם הספר
"20 Anniversary Publication"

מחקרים של ד"ר הקסטר הופיעו
ב- "Haifa Study Circle".

עבדותתו על תולדות הדאר של התקופה הstorical ראו אוור ב- "Holy land Philatelist". "עבדותתו الأخيرة מחררים (PERFINS) בתקופת המנדט" הפרסמה בימי 1975 ב- "Der Israel Philatelist" בשועירתה.

בעשור האחרון של חייו עסק ד"ר הקסטר במחקר מתמשך של הוצאות הראשונות של "פלשתינה אי" ושל הבולים הראשונים של ישראל: בולי "דאר עבריה". צערכנו בגלגול פטירתו ללא עת לא זכה ד"ר הקסטר להשלים את מחקרו.

ד"ר הקסטרזכה בידידותם של רבים מבני בולאי ישראל, וגם מבין בולאי חז' לארכ', באמצעותו הרוחנית שהעמידן ברצון וב��בלנות רבה לרשות כל אלה שנגלו בהן עניין. ידידי לא ישכחו אותו לעד.

רוב הבולאים אשר יחד עם ד"ר הקסטר בנו וקידמו את המועדון הבולאי החיפה ואת התאחדות בולאי ישראל, אינם עוד בחיים. רבים מתנו, אליובנו, לא הכירו את האיש עצמו. עם פטירתו ב- 1975 נפסקה פעילותו בעיצומה. لكن ברצוני לנסתות בספר היום על חייו, עבודתו ושאיפותיו. הכרתו מקרוב היהנה לי לעונג.

ד"ר הקסטר נולד בגרמניה ב- 1907. לאחר שסיים את לימודי המשפטים שם, הגיע יחד עם אשתו במאיה 1935 לchiefa, מוקם בו הקים משפחה ושם נולדה בתו מרית.

תחביבו איסוף בולים, הפך במהרה למकצועו וב- 1939 התחיל לעסוק במסחר בבולים. מראשית דרכו התעניין בעיקר בbullions של ארץ ישראל. אחת מקודדות השיא של פעילותו הייתה רכישת אוסף של מיג'ור דרלו מאנגליה. פעילותו לא הצטמצמה רק במסחר בbullions, ועיסוקיו של ד"ר הקסטר כללו גם מחקר ופרסום עבודותיו. בשנת 1946 הופיע הקטלוג שלו "הקסטר ולכמן" שהופיע במחודשה חדשה ב- 1959. קטלוג זה הוגב ב- 1960 בתערוכת האגודה הבולאית המלכותית בלונדון ומאוחר יותר צוין לשבח גם בתערוכות אחרות.

יסוד מדינת ישראל והוצאת הסידורה הראשונה "אר עבריה" גרמו להחייאת התעניינות בbullions ישראל. דבר זה גרם ליסודה אגודות בארץ ובחול"ל אשר עסקו בעיקר או באופן בלעדי בbullions ישראל. רבבות מהן היה ד"ר הקסטר חבר ומומחה מוכר.

כ糸וחר בולים זכה ד"ר הקסטר במהרה לשם טוב. שאיפתו הייתה ליעץ ללקוחותיו ולעזר להם בבניית אוסףיהם. מטרתו הייתה להפוך הרבה אספנים לבולאים. בוצרה זו היה להם סיוף רב יותר מאספיהם. הוא גם עזר לאלו שהציגו בתערוכות להשגת פרסים גבוהים.

בשנת 1957 כיהן ד"ר הקסטר בפעם הראשונה כשופט בתערוכה בין לאומי. מאז הוזמן לשמש כמומחה לבולאות המזרח הקרוב לחבר השופטים של תערוכות רבות. ב- 1959, בתערוכת "סיציליה" באיטליה, החל להשתתף לחבר מן המניין לחבר השופטים של תערוכות בירלאומיות לעתים קרובות. כבר בתערוכה זו נלחם ד"ר הקסטר זכה בנצחון חשוב עבור הבולאות הישראלית. דעתו של סיר ג'וזף וילסון, האוצר של האוסף המלכותי האנגלי הייתה, כי אוסףים של מדינה כה קטנה וצעירה כמו ישראל אינם ראויים למדליה זהב. ד"ר הקסטר הסביר לחבר השופטים הביןלאומיים כמה מעניינים מבחינה בולאית הם הבולים ותולדות הדאר

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Israel Philatelic Federation

בטאון התאחדות בולי ישראלי

EDITOR: ARIE LYNN

REDACTION:

Dr. A. LEIBU, Z SHIMONI, Y. TSACHOR

NOVEMBER—DECEMBER

(11-12) 300

העורך: אריה לין

המערכת: ד"ר א. ליבו, ד"ר צ. שמעוני, י. צחור

ת.ד. 21224, ת"א מיקוד: 61211

ככלו – ספטמבר תש"נ (11-12) 300

תוכן

2	דברים לזכרו של ד"ר הקסטר
3	בטור אחד
4	חדשונות הבולאות בישראל
5	ברזילאים בבליוון "אקספסו '89"
6-7	מדליה בתערוכת נוער "תבל '89"
8	יום הבולאות מוסד
9	בת"א מוסיאון לתולדות הדואר והבולאות
10	קונטראסים, גלויות מירב וגולויות תערוכות
11	ירושלים אלברפלד דרך "סטטמבל" ובירות
12-13	3300 חוותות דואר ישראל
14	יוזאיקה – כנסיות בארץ הקודש
15	רוטשילדiana לתש"ן
16	פרט ורפל ומרדי ריקרדו
17	סולידייזות והנקודה היהודית
18	כל זכויות האדם
19	זיויפים
20	בספרות הבולאית
21	25 ראשונים
22	מכתבים למערכת
23	בהתאחדות

ד"ר קסטר / המשך

כהוקמה לאישיותו, עברו עבודתו, ובשל ידיעותיו
הוקדשו לצרכו פרסים ומדליות על ידי ה-W.P.C.,
ע"י האגודה השוויצרית של בולי ישראל והתאחדות
בולי ישראל. החוליה האחורה בשרשורת זו היא
המוליה שתענתק בפעם הראשונה בעת כניסה בולי
ישראל ב- 26 לדצמבר 1989.

כטו"ר אחד

הכנסים הבולאים והופכים למסורת ויש לברך על כך.
גם השנה צפוי כנס מיוחד, שנתי ובהיקף רחב, שניtin
ובודאי תוכאות חיות.

מטרת הכנסים לקרב את ציבור הבולאים אל
ההנאה הארץית ואל השותפים לתחריב, המנהלים
את מדיניות הדואר והשירות הבولي, שישמעו
מקרוב את בעיתנו.

החברים הבאים לכנסים אלה, טוב יעשו אם יבוao
monicim עם שאלות ותשובות, כי זה המקום
להשuntas.

איירוע אחר, שצפוי, בחודש דצמבר השנה, הוא "שבוע
הבול העברי", שאף הוא הופך להיות אירוע מסורתי.

הכוונה ליריד סוחרים בלב דיזנגוף בתל-אביב,
שמארוגן ע"י, אגדות סוחרי הבולאים בישראל,
בחסות רשות הדואר והתאחדות בולי ישראלי.

שבוע חנוכה תש"ן יקיימו סוחרי הבולאים זה
בולי עם דוכני מכירה, שלא ספק יהיו אטרקציה
לקהל הרחב ובודאי לצערם.

אריה לין

mdlilit grotto libia bla

מציר ההתאחדות לביא בלאו הוא חתן מדלילית
גרווה שמשמעותה עמותת בולי חיפה מדי שנה
לבולי מצטיין.

עודת מדלילית גרווה בחורה השנה במר לביא בלאו על
פעילותו הרובה למען הבולאות המאוגנת, כמויר
התאחדות בולי ישראל ועל התקומות
האינטרנסיבית בתחום אוסף הפרט.

טקס הענקת המדלילית התקיים ב- 26 בנובמבר
במועדון העמותה בחיפה.

ברכות ללא ערך נקוב

גלוון ברוזים וגלוות מרוב

ביום ששי יט בחשוון התשנ"ז (17.11.89) הופיעו למכירה בולים חדשים, גלוון מצרכת וגלוות מרוב בנוסאים הבאים:

- 1. בולי ברכות (באהבה, מזל טוב ולחתראות) – ללא ערך נקוב – 0.50 ש"ח כל אחד.

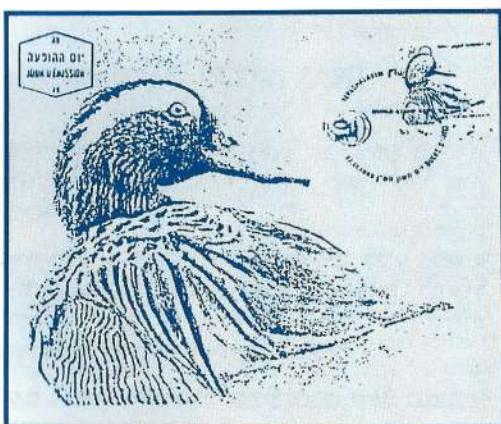
גלוון מצרכת – ברוזי ארץ ישראל – לא חתום ולא מעטפת יום ראשון – במחיר של - 5. ש"ח הנלון. הגלוון מונפק לרוגל תערוכת הבולים העולמית "EXPO 89" שתפתח בוישינגטון ארה"ב ביום 17.11.89.

גלוות מרוב – "גלוות מקסימום" – ברוזי איי – סדרה בת 4 גלוות במחיר של - 2. ש"ח היחידה. כל הסדרה - 8. ש"ח. זהו פריט בולאי המקבול אצל אספני בולים בעולם. הגלויה קושרת בול תמונה וחותמת. בצד אחד של הגלויה מודפסת תמונה הקשורה לנושא הבול; על התמונה מודבק הבול החתום בחותמת יום ההופעה וצדה השני של הגלויה נועד לכתיבת משלוח.

בולי הרכות הzdפסו בגלוון של 50 בולים עם 5 שבילים בשורה התחרתונה.

ביום הופעת הבולים הופעה מעטפת יום ראשון מבוילת בבולי ברכות ומוחתמת מראש וכן מעטפת יום ראשון בלתי מבוילת.

- .1. מחיר מי"ר מבוילת בבולי ברכות 1.90 ש"ח.
- .2. מחיר גלוות מרוב – המכירה בסיזורה שלמה 8.00 ש"ח.
- .3. מחיר גלוון המצרכת ברוזים – ללא מעטפה – 500. ש"ח.

זה כמו שנים מצוים בארץות הברית ובעוד מדינות בולים בעלי מסר אישי, שהמבייל יכול להביע בעט משולח דבר-הذا-or למענו.

עתה נמסר שגד אצלנו יופיעו בולים אלה והוא שלוש ברכות הנפוצות ביותר: באהבה, להתראות ומזל טוב. הבולים יוצאי-דופן לא רק בציורים והמסר שבהם, כי הם יוצאי דופן גם בכך שלא מקבע להם ערך נקוב קבוע, הבולים יימכרו באשנביה-הذا-or במחיר שיקיען מדינ'עם, בהתאם לתעריף שיחיה בתוקף.

ביום הופעת הבולים, ב-17 בנובמבר 1989, היו מחירי הבולים כמחיר מكتب רגיל בארץ, דהיינו, 0.50 ש"ח כל בול.

שלושת הבולים צוירו בידי זמירה רוזמן.

כנס בולאים ארצי
ב- 26 בדצמבר 1989 יערך בתל-אביב הכנסת הארצי המשותמי של בולאי ישראל.
הכנס יערך הפעם במלון בול ושתתפות בו בולאים שנרשמו מראש בעמותותיהם.
ישיבת הבוקר תוקדש לדיוון על המבנה האירוגני ומוסדרת של החת Achotot וחת Achotot.
ישיבת שנייה תוקדש לבולאות התיימתיות ויבשיבת Achotot.
ישבו חברי הנהלת החת Achotot על שאלות חבריהם.

המאפשרות להם לשנן מפניהם וUMB מבחן הקרקעית את מזונם – בעיקר זרעים. עלים, צמחי מים ובעל חיים קטנים.

הברווזים שייכים למשחתת הברווזיים ובה הרכביים והאווזים. מתוך 33 מינים שנראו בארץ, רק 3 מיני ברווזים מקננים מדי שנה: ברכייה, ברווז משוש וצולב ביצות, לעיתים נדירות גם הקרכור והמרית.

במרבית מיני הברווזים החלפים בארץ אנו מוצאים דרפונופיות מינית.ذكر גדול מהנקבה והוא בעל לבוש כלולות סגולני. נקבה צבעי חוסטמנומר המשווים בדומה לנקבות.

הברווזים עפים תוך כדי תנודות כנפיים מהירות, ומהירות התקדמותם עשויה להגיע ל-100 קמ"ש. ראשוני הברווזים הנודדים נראים בארץ כבר בחודש אוגוסט, מהם נשירים לחירפה ומספרם מגיעה לשיאו ביוני. (mdi שנה נערך בתקופה זו סקר עופות מים בכל אזור הארץ). עד סוף אפריל עומדים מרביתם הארץ ונודדים צפונה.

רבנית מיני הברווזים החלפים והחוריפים בארץ מוגנים בטוקף חוק הגנת חיות הבר וחל אייסור לצודם, חוץ מספר קטן של מינים באזורי מוגבל. בשל הקפודה על קיום חוחים אלו,علاה בשנים האחרונות מספר הברווזים החוריפים בשטחים הטע וברכבות הדיגים בצפון הארץ ובמיוחד בעמק החולה.

הברווזים שיופיעו בבולים הם: טדורנה, ברכייה, שרשיר וקרקור.

מהודורה חדשה של ברווזים בעיצוב חדש הופיעה ב荣幸 גילווער. המודבר בגilioן המורכב מרובעה בעלי ברווזים שכבר הופיעו השנה, אלא שהפעם, ארבעת הבולים עוצבו ב荣幸 גילווער מזכרת שהוקדש לתערוכת "אקספו 89" שティיעך בארץ הריבית.

"אקספו 89" היא תערוכה עולמית בוושינגטון, שנעדה לצין את הקונגרס ה-20 של איגוד הדואר העולמי, שייערך במסגרת התערוכה. ישראל הצטרפה לשורת המדינות שהקימו בולטים לפתיחת "אקספו 89" ולקונגרס ה-20 של איגוד הדואר ויש להניח שאכן רבים ימצאו עניין בגilioן החדש.

הגilioן נמכר ב-5 ש"ח אפריל-פי שבולו הגilioן הם בערך נקוב כולל של 3.2 ש"ח. הגilioן עוצב על ידי ואן אוין, צייר עולה מהולנד שצייר מספר בולים עבור דואר ישראל וברצלחה רבה. הגilioן הופיע יחד עם סידור בולי ברכות ב-17.11.89.

33 מיני ברווזים

mdi חורף שוהים בארץינו עשרות אלפי ברווזים במגוון מים ובריכות דגים. מאות אלפי נספחים חוריפים בלהקות גדולות מעליינו בדרךם לאזורי החירפה באפריקה בסתיו, ובשובם לצפון-אירופה ואסיה באביב.

לברווזים צואר ארוך, מקור רחב, כנפיים מחודדות ורגלים קצרות בעלות קרום שחיה בין האצבעות: Shinivas בשוליו המקור קרניות דקות,

שר התאחדות קעב, בבייקו בתערוכה

מדליות כסף

- פטריק גוסלון, איזבל מוריין, מיריאן קלטאייר – קנדיה; יריב אברהם, ניר ויינרמן, מעין בונו, יובל רונן אסף וובר, ריבקה ברושטיין – ישראל;
- פטריק שטרואוק, תום טבש – לוקסמבורג
- מרק פינגר – שוודיה.

מדליות מוכספות

- אריקה זוגומנד, נורברט גורטיק, קריסטינה פלי – הונגריה; אנדרו וילומאייר, רולנד פרוטשרט – שוודיה;
- טונייה רוגה – גרמניה; לינדה מריטינו, אליזבת מריטינו, דונלד סומפפון – קנדיה; נתן כהן (2), יוסי כהן, גיל בן עמר, שי פינגר אלכסנדרה הוכברג,atti סבר, איהוד מילים, רונה ברושטיין, גלעד גורסמן, נעם מולום, וייננה יופה, נתי שלזינגר, אריאל טיק.

משמעות "רבייעה" בולאי

משמעות מדיינת ישראל באמצעות בולאי מושג עתה לילדים בצורת משחק קלפים חברתי "פלפוט" הנפיקה זה עתה משחק "רבייעיה", בצורת קלפים, כזה הזכיר לרבים מהזות ילדים, טרם עידן הווידיאו והמחשב הביתי.

במשחק המורכב מ-10 ריביעיות קלפים, על גבי Kartesisי כרומו וביצוב גופי מרשים, מוצגים בולי ישראל מהראשון שבהם – 2' באירוע תש"ח הוא יום החולין הראשון למדינת ישראל, ועד הנקחים.

משחק הרבייעיה "בולאי ישראל" נערך בידי חיים לנגלבן ויצא לאור בברכת השורות הבולאי.

תערוכת הבולים של נוער שהתקיימה בבית בני ברית בתל-אביב, נעה כשלמשתתפים הוועקו 2 מדליות מזוהבות גולדות 9 מדליות מזוהבות קטנות, 19 מדליות כסף גולדות, 12 מדליות כסף קטנות, 24 מוכספות 26 – ארד.

השיעור התנהל כמו בכל תערוכת מבוגרים, בהתאם לכללי הפ"פ וה משתתפים אכן צוינו במדליות ובפרסים כאמור בכל תערוכה.

בחבר השופטים השתתפו: יעקב שבתאי, הנס סינק, יצחק ברק, ב. נסטוייר מישראל. והיינריך מנפרט – שוודיה, יוסף וולף – לוקסמבורג, היינץ ווץ – גרמניה.

ה משתתפים הם ילדים מישראל, גרמניה, לוקסמבורג, שוודיה, קנדה והונגריה. (אמורים היו להשתתף גם ילדים מיוון, אולם לקרהפת פיתחה התערוכה לא הגיעו התוצאות היווניות).

בש"ה היו בתערוכת "תבל 89" כ-250 מסורות של בני נוער ועוד מספר מסגרות עם בולים מזמינים שלא לתחרות.

חבר השופטים שפט את המוצגים בדרוג של גיל וסיווג רמה, כמו בירלאומית או לאומי, להלן התוצאות:

מדליות מזוהבות גולדות

(בתערוכות נוער און זאב מלא).
רן ואבי וובר-ישראל, ג'רום ויגני – לוקסמבורג;
מדליות מזוהבות קטנות הוועקו לגיא שיפטן ואלעד כהן מישראל, פסקל ברכם ותמי חומה מלוקסמבורג; מרטין ריין, ברנד לסיינג ואוסף משהוף – גרמניה; ג'ייקוב צופפי ואוסף משותף – שוודיה.

מדליות כסף גולדות

גיאורג קלאוס, סנדי תומה, קרול תומה, רוגר שטייר – לוקסמבורג; דניאל דיקי הוג לפרנסיס נטלי דופור סופי דרולס – קנדה; פטר בנדרא, אנט הקר, ג'נס וולף – גרמניה; לירן שוארץ, בני מנטין, רוני סלנט, רן וובר – ישראל;

מדליות ארד ודיפלומות

26 בני נוער צוינו במדליות ארד ו-12 קיבלו דיפלומות השתתפות בלבד.
מספר רב של אספנים קיבל נספח למדליות גם פרסמים מיוחדים שנתרמו ע"י גופים שונים.

הוצגו מסגרות בולים במקומם, אך, כמובן, מחוץ לתחרות.

במרכז הפתיחה נוכחו שר התקישורת גד יעקובי, מנכ"ל משרד התקישורת, יצחק איש הורביץ, מנכ"ל רשות הדואר יצחק קאול, מנכ"ל השירות הבולאי, ינון ביילין, נשיא התאחדות בולאי ישראל הנס סינק, ג'וסף ולף חבר הנהלת פ"פ והיינרייך מיננהרט יור' ועד הנוער של פ"פ ומשה ויוגוצקי שהניחה את הטקס.

המיוחד בתערוכה "תבל 89" הוא תרגיל ה"דרכוון" בו 8 "משימות הדכוון" שבני הנוער נתקשו למלא לקראת הזכיה הגדולה – חולצת התערוכה.

בימי התערוכה פעל סניף דואר מיוחד (החל מ-15.10.89) וכל יום הוטבע חותמת מיוחדת. כל יום הוקדש לפעילויות אחרות לצוינה בחותמת דואר מיוחדת:

יום הפתיחה, יום הטכנולוגיה, יום הבולאות, יום הלשון העברית, יום הרשות הדואר, יום התחרורה ובתיותם בדוריכם וביום העיליה, חותמת עם ברכת "שלום ולהתראות".

מצא בע"מ

חברה למכירת פומביות

PUBLIC AUCTIONS

Matsa Company Ltd.

5, Druyanov Street, Clal Building

בנובמבר – בולים ואמצעי תשלום
בדצמבר – אמנות, יודאיקה וארכיאולוגיה
'בולי ישראל וחוץ' – הולילנד
התקופה התורכית – תקופת המנדט
'מנהליהם' – דאר צבא'
תולדות הדואר – תקופת השואה
'קיל' – תווות – גליות
... ' יודאיקה ...'
'צונות' – מסמכים – אוטוגראפים
'סטודיו-יכסף' – מטבעות – מדליות
תל אביב, רח' דרייאנו 5 בית כלל
טל. 03-295618, 03-292813

תערוכת "תבל 89" אורגנה על ידי התאחדות בולאי ישראל, השירות הבולאי ורשות הדואר. ל"שותפים" סיבה טובה להיות מרווחים, שכן בתבל 89 היה ביקור שיא שכמויה לא היה בתערוכה בהיקף זהה, מה עוד שזו תערוכת נוער ראשונה שמצויה חם של בני נוער בלבד. האירוגן שבראשו עמד יעקב שבתאי, אליבר ובר ומוטי קרמר (מתעם התאחדות הבולאים) היה למופת ומלא פעילות והפתעות, שהיה בחם כדי לשוך ילדים ונוער בחומויהם.

היה זה רעיון טוב לא לחיבב את המבקרים בדמי כנisa, שכן בדרך זו נמשכו המוניים, וربים מהם הצטרפו, מן הסתם, לשורות האספנים ומניין השירות הבולאי שלנו. למבקרים הציגים נכנו כמה הפתעות, כמו משחקי מחשב, תירגול כתיבת גלויות, צירוב בולים ועוד שורה של פעילותות, נוספת לסיפור המודרך בתערוכה, צפיה בסרטוי וידאו וכו'.

בתום הסיור סביב 8 תחנות ומילוי "משימות הדכוון" ניתן לכל ילד חולצת פירסומת של התערוכה ורשות הדואר ואין צורך להוסיף שהשמחה הייתה רבה ...

בשתת התערוכה היו מספר דוכני סוחרים שמכרו חומר בולאי מוזל שהתאים לכיסם של הילדים ומסתבר שגם הסוחרים היו מרווחים מהיקף המכירה בשבועו התערוכה.

השירות הבולאי הנפיק בשבועו התערוכה מספר פריטים בולאים, כמו גילון בולי התערוכה, בולים הבולאות ובול ארכיאולוגיה של ירושלים, המשך לסדרה מן המניין. נראה ששם השירות הבולאי יצא נשכר מן הביקור המאסיבי בתערוכת הנוער, שכן פקידי האשנבים היו עמוסי עבודה בכל שעות התערוכה.

אבל, החולצות הלבנות שספקו לעובדי השירות, כתלבושת עבודה, תרמו את חלקם לצורה האסתטית של אשנבי המכירה מטעם רשות הדואר והשירות הבולאי.

במסגרת התערוכה התקיימו אירועים שונים ואחרים מהם לוו בטקסים מיוחדים, בהשתתפות שרים ומנכ"לים ונראה היה שכולם יצאו ברוחם טוב מהתערוכה.

בתערוכה השתתפו בני נוער מ-6 מדינות: ישראל, קנדה, שוודיה, גרמניה, לוקסמבורג, והונגריה.

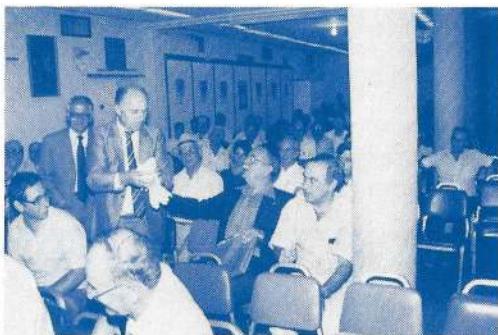
שר התקישורת, גד יעקובי אמר בדברי פתיחת בתערוכה, שמצרים אכן הזמינה לתערוכה אך מושם מה לא אותה להזמנה ובני נוער מצרים לא נטלו חלק בתערוכה.

יוון, אף היא האמונה ואף הסכימה להשתתף אך הודיעה ברגע האחרון שלא תשתתף וכן אומנם

יום הבולאות ממוסד

חותמים על מגילת יום הבולאות: משMAL-ה. סינק – נשיא ההתאחדות: י. בילין מנהל השירות הבולאי. אליטיב – י"ד מועצת המנהלים ברשות הדואר וא.lein.

חותמת חדשה שם "יום ההופעה" תוכנס לשימוש במקום החותמת הקיימת. החותמה קטנה יותר ולא מס' סידורי

יום ג' ה-17 באוקטובר פתח דף חדש בבולאות הישראלית, שכן ביום זה הופיע בול הדואר הראשון לכבוד "יום הבולאות הממוסד", שמעתה יופיע מדי שנה בשבוע חנוכה

בטקס יום הבולאות השתתפו קהל רב. האישים הקשורים בנושא, כמו י"ר מועצת המנהלים של רשות הדואר יצחק אלישיב, מנhal השירות הבולאי – ינון ביילין ונשיא התאחדות בולאי ישראל נס סינק אף חתמו על מגילת-קלף חגיגית עם הצהרת כוונת ליום הבולאות שהייתה מעתה בין הבולים הקבועים בלוח ההנפקות של השירות הבולאי.

בສימפוזיוון יום הבולאות מציר ההתאחדות לבלאו על יום הבולאות בארץ ובעולם ווונת דואר מיחודה הופרחה עם איגרת-ברכה לשרת התקשרות גד יעקובי. מונך הברכה הוטבע על-גבי מעטפת מיוחדת שניתנו כדי למשתתפים בטקס.

השורה הדוארת השירות הבולאי

מיצבת ספר לאלחוצאתם לאור של קטלוג בול ישראלי 11 – אלסלס בולי העולם בהזאת ברטה
תל אביב. כ"ז בתשרי תש"ן • 25.10.89.

כרטא ירושלים

חותמת מיחודת ויוצאת דופן הוטבעה לראשונה בישראל ע"י רשות הדואר על מעטפות ש"י בטקס מסיבת ספר לרוגל הופעת קטלוג בולי ישראל ע"י כריסטא.

יום הבולאות הראשון
PHILATELIC DAY

גלווע יונה
ברכת בולאי ישראל
לשוח התקשרה
ביום הבולאות
תשנ"ט 17.10.1989

**טקס הכרזות יום הבולאות בישראל
ISRAEL 1st PHILATELIC DAY CEREMONY**

TEL-AVIV

17.10.89

תל-אביב

י"ח בתשרי התש"ן

ג.א. בוקאי

בטקס ברכו גם ראש עיריית תל אביב שלמה להט ושר התקשורת גדי יעקובי.

זכות הראשונים לבסוף בוקאי

באירוע החגיגי של חתימה על הסכם המימון של המוסיאון, חווה להזכיר שזכות הראשונים למוסיאון בולאי בישראל מגיעה לירושלים והוגה הרעיון המקורי, ברוך בראקי.

המוסיאון הראשון שהונח נחנך בטקס חגיגי בגינית מלון "הוילנד" בירושלים, ב-20 אוקטובר 1959, במעמד שר הדואר אז, ישראל ברזילי, וראש העיר ירושלים, גרשון אגרון (אורחות כבוד היתה אלמנתו של דוד רמז, שר הדואר הראשון), לא פעל אלא שלוש שנים, אבל אין להתעלם מן הראשונות.

בעל הרעיון והמייסד היה איפוא ברוך בראקי מירושלים והתורם הראשון היה הבעלים של מלון "הוילנד", הנס קרוץ, שהקדים למוסיאון מבנה מיוחד בתכנומו מספר ותערוכות כמו תערוכת בולי הנהנה, מבעץ קדש, ואך תצוגה מתמשכת מאוסףו הגדול של יהושע שפיגל המנוח.

למוסיאון הוקמה מועצת מנהלים ועד הנהלה, אולם עם הקמתו של השיחזור של עיר דוד בשטח מלון "הוילנד" והעדר תורמים פוטנציאליים שיכלו להתחייב לתחזקה שופטה של המוסיאון, ננטה הרעיון.

עתה, כאמור, צפוי לבולדאות הישראלית ביתן מודרני וגדול בקריות המוסיאונים בתל אביב שלאור התוספות לפROYיקט ניתן לצפות לייצור מכובדת בעוד שלוש שנים ככל שAKER שוב והפעם, בפתחותו של המוסיאון.

הנהלת המוסיאון מתכוונת לפנות אל ציבור האספנים להרים תרומה למוסיאון באמצעות הקאן לפיתוח ת"א. כמו כן צפוי בול מיוחד למימון הפROYיקט. רשות הדואר הקיצהה לתחילת הבניה 200 אלף דולר.

אוסף בולים נדירות בשווי שקעה להערכם, מישראל ומהעולם כולו, יועברו מגנרכי המדינה ואוסף פרטיהם אל הביתן החדש לתולדות הדואר והבולדאות שיוקם במוסיאון ארץ ישראל בתל-אביב. ابن הפינה נורתה כבר לפני כמה שנים, אולם רק בימים אלה נערך טקס חתימה על הסכם למימון הבניה של הביתן, שיוקם בכיספי תרומות שנאספו בעיקר בחו"ל. בטקס, שנערך במוסיאון הארץ ברמת אביב, השתתפו נציגי הנורמים כמו רשות הדואר, קרן תל-אביב לפיתוח ומוסיאון ארץ-ישראל. במעמד השתתפו שר התקשורת גדי יעקובי, ראש עיריית תל-אביב שלמה להט, יו"ר הנהלת המוסיאון ח'כ רחבעם זאבי, מנכ"ל רשות הדואר יצחק קאול, מנהל הרשות הבולאי יגאל בילין ונציג התורמים, אריה שםש.

לפני 6 שנים נורתה בן הפינה לביתן לתולדות הדואר והבולדאות במוסיאון הארץ אך כאמור, רק עתה נמצא התורמים להנחתת התכנית לבניית הביתן, שאמור לשמר ולהכיל את כל הבולים ודובי הדואר של מדינת ישראל ובולי העולם הקשורים ביהדות וארץ-ישראל.

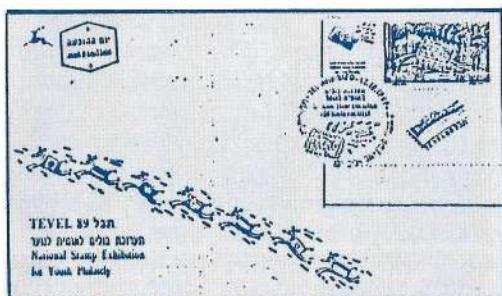
קבוצת תורמים מאנגליה המיוצגת בארץ עליידי אריה שמש, נטלה על עצמה לדאג למימון הקמתו של הביתן שייהיה ביתן נפרד בין ביתני קריית המוסיאונים ברמת-הבראה.

בנית הביתן תימשך שלוש שנים וכפי שנאמר, עם חתימת הסכם, יוכל בעבודות הבניה שללו עליידי ועדת היוגי ציבורית. במקביל מונתה עליידי הצדים ועדת מקצועית שתיקבע ותעצב את תוכני הביתן. אוסף ארכינו השירות הבולאי של רשות הדואר בשווים מיליון דולר יהווה בסיס ראשון של התצוגה. בביתן יהיו אולמות לתצוגות קבוע בהם יכללו מוצגים על תולדות שירות הדואר בארץ עד קום המדינה, בעלי דואר עברי עם הקמת המדינה ובעלי ישראל המציגים את האירועים החשובים שהתרחשו בה. כמו כן בולים מכל העולם בנושא ארץ הקודש ו"יודאיקה".

בטקס, שנערך במוסיאון הארץ בקריית המוסיאונים בתל-אביב, הדגיש יצחק קאול, מנכ"ל רשות הדואר, שאין להשאיר אף פינה בלי לבנות עלייה ומשום כך, טוב היצירוף הנוכחי של הנורמים הפעילים למימוש של הפROYיקט.

חבר הכנסת זאבי, מנהלו של המוסיאון אמר, שהשתתפות בין הגורמים השונים תשמש מודל להקמת ביתנים נוספים במוסיאון.

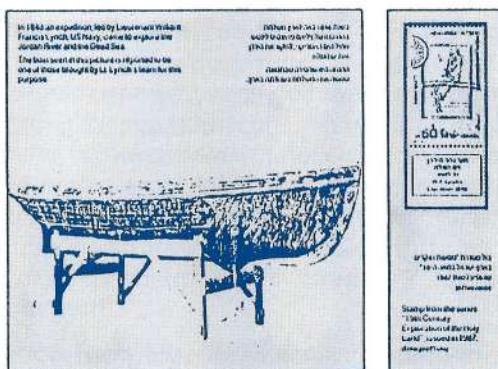
שני קונטראסים של בול "תבל"

גלויות מירב

סידורה חדשה של גלויות מירב ("מקסימום קארדס") עם בולי ברווזים מותוך גלון המacaktır לכבוד "אקספו 89", הופיעה ב- 17 בנובמבר 1989. הגלויות מוחתמות בחותמת המיחודת לכבוד "אקספו 89" ומודפסות על פיה כל חוקי "המאקסיפיליה", ככלומר הגלויה מראה את מירב הציגו של הבול. במרקחה האחורה הגלויות הודפסו זהות לבול, הן בציור והן בכתב.

אגב, קיימות דעות שונות לגבי חוקי "המאקסיפיליה" שיש המבקשים שגלויות מירב" לא תהיה עתיקה מוחלט של הבול. נשמה לפרסם דעות בעניין זה ובמידת האפשר סעיפי הכללים.

בול "תבל 89" שהופיע לקרה תעוזות הבולים לנוער שהתקיימה בחודש אוקטובר בתל אביב הופיע גם בוגרת קונטראס בולים מיוחד עם הקדשת רשות הדואר להתאחדות בולאי ישראל.

קיימים שני קונטראסים – אחד ממושפר והאחר בלתי ממושפר, שצורך לקטולוג התערוכה במכירה בימי התערוכה. בקונטראס 4 בולים בשורה אנכית מתוך הגליון בן 8 בולים.

מעטפה עם שובל מלא

בשל צורתו המינוחת של גליון "תבל 89" מצויים בו רק שני מותוך 8 בולים עם שובל מלא כולל הספה החתמונה. אי לכך הוכנו כל מעטפות השירות הבולאי בחתומות יום ראשון מבולים מנוקבים בתחום השובל ולא הספה התחתון. מעטפות יום ראשון עם הספה התחתון נעשו בידי אספנים בודדים בהחותמה ידנית לעומת אלה שהוכנו בשורות הבולאי בהחותמה דפוס. באלה עולה החותמת על השירות המודפסות בשובל הבול.

מעטפות "מעוף יונה"

ב- 17 באוקטובר התקיימים, במסגרת "יום הבולאות" בתערוכת "תבל 89", טקס הכרזת "יום הבולאות". הוטבעה חותמת דואר מיוחדת וברכת בולאי ישראל העבירה באמצעות יונת דואר אל שר התקשורות מר גוד יעקובי.

כמota קטנה של מעטפות בלבד הוחתמה, נוספת לחותמת הדואר, בחותמתணוסח שהועבר לשער התקשורות: "מעוף יונה" ברכבת בולאי ישראל לשער התקשורות ביום הבולאות תשנ"ז 17.10.1989.

גלוית מזכרת לאקספו 89

מספר פריטים מיוחדים הוצאו ע"י רשות הדואר – השירות הבולאי, לכבוד תעוזות הבולים העולמיות באשינגטון "אקספו 89".

נוסף לגליון המזכרת עם ברזי א"י, הופעה גלוית מזכרת מיוחדת לתערוכות בולים בחו"ל עם תצלום הסירה ששימשה את המשלחת בהדרתו של ויליאם פרנסיס לינטש מחל הים האמריקני, שבאה לחזור את הירדן ואת ים המלח. בגלוייה מודפס הבול לחקר נהר הירדן, הגלויה נמכרה רק בתערוכת "אקספו 89" באשינגטון.

ירושלים-אלברפלד דרך "סטמבול" ובירות

אגב, העיר איסטנבול נקרה במקורה "סטמבול". בין הסיבות לשינוי השם אפשר להזכיר את העובדה שהשפות המשמיות קיימים קשיי של הגינוי האותיות שוואיות בראש המלה ומשום כך נהגו להוסיף "אי" או "א" כמו איצטדיון במקום סטדיון; אפלטון – במקומות פלטונו וכו'.

המכتب הניל הגיע לעירו בגרמניה ב-26.3.1916 והיה בדרך יותר מחודש.

המחליא שהמכتب לא נפתח ע"י הצנור האוסטרי ואת על אף שהצנורה ישבה ביום חמישי ציר דרכ עיקריים – קורונשטייד (ברומניה) ובנגראד (יווגוסלביה).

אין ספק שהמכتب היה צריך לעבור את אחת משתי הדרכים konkootot הביקורת, אך כאמור הוא לא נפתח ע"י הצנור.

דוחך
הफאסט יבוא ביום א' וביום ג'
וביום ד'
ומטכתבים לשלווח מזן בכל יום
רק בלא יום השבת קורש וית'
וככל מי שיש לו מכתבים ייני נרשע
שמן על הדRELת של ביתו
מחור צפאל על מכתב בארץ
פארע מצרי חיז לארץ
אלא מצרי סטן ווגל פכתיב²
כד אחדר יבוא בעזמו או עיבנו
או עיבתו לקבל זוחבוי אם גזעא
לקבל סכתבו ע' איש אחר צור
ק'ין לו פיטרנו יחתום שקו כד'
שלא יה' שום טענות עלי'
כד אחדר יבוא בשLOWט כ' מינ'ו
אלטער שע' אריאן

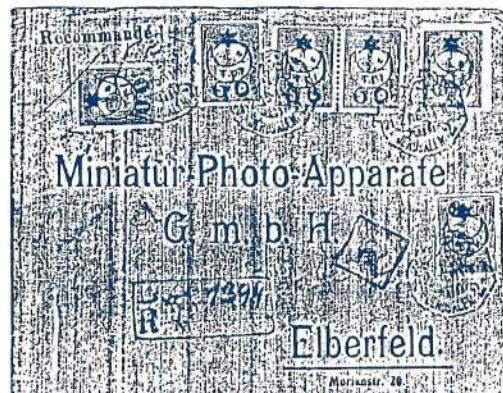
מודעה מוזרה ומעניינת, המשמורה בארכיון יד בן צבי הופיעה בתកופת הדואר התורכי בא"י.

בתי הדואר הארץ בא"י נסגרו ב-30.9.1914 לאחר החלטות תורכיה לצד הגרמנים והאוסטרים במהלך המלחמה העולמית הראשונה. עם סגירת בית הדואר הארץ פעל בארץ ישראל הדואר התורכי בלבד והוא שיבת שוויון למאז דבורי הדואר מבוילים בבולי תורכיה בלבד. ככל לגבי החותמות.

מבחן תולדות הדואר ניתן למצוא שפע קוריאזים ופריטים יוצאי דופן בתקופה זו, בעיקר בשל תהליכי הדואר ומיני החותמות שהוטבעו בימים ההם, בינו לבין תקופה הנוכחית שמכותב בין שתי ישות עובר לרובם עם חותמת המוצא ובמקרה של דואר רשום גם חותמת הנעה ולא יותר.

המעטפה המצלמת בה נמכרה לא זמן במכירה פומבית של חברת "מצא" בסך 1000 דולר (אלף) וזה ללא ספק מחיר נכבד לפրיט מסווג זה האבל הנושא "ארץ הקודש" נפוץ למדי, ולא רק בארץ, שכן תחרותה היא גדולה עד כדי כך שפריט שמחירו ההתחלתי היה מאות דולר הגיע עד אלפי דולר.

המעטפה מבוילת בסידורת בולי תורכיה עם הדפסירכב דמי מגן דוד, בערך נקוב כולל של 2 פיאסטר (80 פראה – PARA), שהתאים בשעתו למשלח מכתב רשמי לאירופה. ציוון "הרשות" מעשה בשתי חותמות שונות – אחת בצדota אות "R" בתוקן רביע והאחרת בצדota מלון מס' מס' סודר של הרישום. המכtab יצא מירושלים ב-21.2.1916, הגיע לבירות ב-29.2.1916 ול"סטמובל" ב-13.3.1916, לאחר שעבר את הצנורה התורכית, שכדוע השתמשה במקורה זה בתווית עוגלה בשפה התורכית בלבד.

לקוריאנו בחו"ל
Happy New Year

מאת אריה לין

שمن הסTEM מוצאים בידי המחברים. באמצעות צנורות יתור יצא ספר בן כ-3300 חותמות שנסקרו בטקסט, וرك עשרות בצלום. מיעוט הציורים אינו גורע מן היקר, שכן כל המותעניין בחותמת כלשהי שהוטבעה או-פעם בדואר לשחו במדינת ישראל, נמצא בה אינדקס השמות והן במperfט דודלשווני, המציג בטבלאות במרכזה את שם היישוב בעברית, בלטינית, זיהוייה של החותמת (בצורת אות או מספר), טיפוס החותמת לפי הגדרת המחברים, זיהוייה של ההודעה לקהיל המשמשת בתנאים נורמליים מקור מוסמך לтиיעוד החותמות ותאריכי הטעבה האשנה והאחרונה.

זה מ庫ר המידע הדורש לאספן לנבי כל חותמת, אך לא רק מידע זה ולכן המחברים צרכו בסוף הספר מספר עמודי הערות למגוון החותמות, בהן הערות כמו שימוש חריג בחותמת, שימוש נסוני, גודל האוטוות בגוף החותמת בהשואה לחותמות דומות אחרות, מידות שונות של אותיות עבריות בהשואה לאותיות לטיניות וערביות, ועוד ועוד. עלפי הגדרות המחברים סוגו החותמות (מדובר בחותמות רגילות ולא חותמות צרכן שיופיעו בספר שני), ל-8 קבוצות אבסטיפוס, ככל טיפוס מתיחס למספר חותמות עם שינויים מסוימים, אך כאשר השיכים לאותו אבסטיפוס.

בבולאות הארץ ישראליות ידועות 3 תקופות עיקריות, כמו התקופה העותומנית, התקופה המנדטורית והתקופה הישראלית. עד כמה שזה יראה מזר, דזוקה התקופה האחורה, זו מאז הכרזה על הקמת מדינת ישראל ועד היום היא התקופה שלא נחרה כרונולוגית במידה מספקת. במיוחד בכל הקשור בחותמות דואר ישראל. (קטלוג בולי ישראל האחרון שהופיע לאחרונה מעודכן לפחות לא מכך אף הוא פרטים כמו למשל, מהדורות בולים בתחום הראשונה, וזאת בשל חסר מידע מן הימים הראשונים של בולי ישראל).

בתהום חותמות דואר היה חל הרבה יותר גודל, שכן לא היה כל מידע מרווח על אף החותמות שהופיעו מאז קום המדינה, תאריכי פתיחה של סניפי דואר,ימי נעליה, סומי החותמות, סטיות למיניהן, שינויים שונים בחותמות, שינויים כתיב עברילולזי, דואר נס וכו'.

פה ושם הופיעו מאמרם בנושאים אלה, בארץ ובעולם, ואף נעשו נסיבות של מחקרים חלקיים, בעיקר בחול' ולא בעברית, אך ספר אחד שירט את כל המידע ובצורה יסודית מוסמכת, אכן לא היה עד כה. עתה ישנו.

חלק א' – 3300 חותמות

חותמת ייחידה שעשויה שם שהיתה בשימוש בנטניה בלבד.
שיםיה להחמת ברות לראש השנה.
חותמת יד ירושלים – חד לשונית.

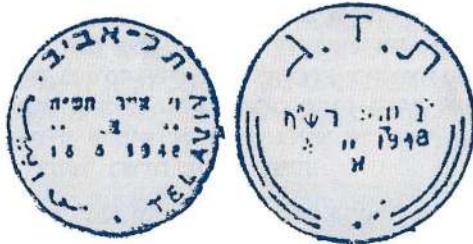
שני אספני חותמות-דואר ישראל ידועים, בעלי מקצוע בקטלוג חומר דוקומנטרי והבנה רבה בבולאות הישראלית, י. נכטיגל וב. פיקסלר, פרסמו זה עתה את מיצאים הראשוני בתהום החותמות הישראלית בצורת ספר א' של חותמות-דואר ישראל הרגילות. הספר הופיע בהשראת השירות הבולאי ורשות הדואר, והוא אכן עשי לחיות הקונקורדנץיה בה' הידועה בכל הקשור בחותמות ישראל. מדובר בספר בעל פורמט צנוע, אך אין ספק שיאלו היתה הוצאה מתאימה בעלת אמצעים גדולים יותר, יכול היה לצאת ספר בן מאות עמודים עם שפע צילומים,

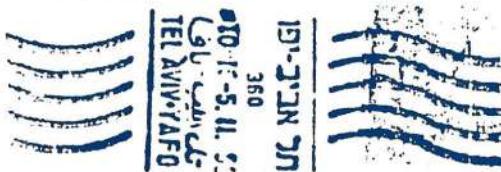
חותמת גלילית שהיתה בשימוש בפתח תקווה בלבד

בגדר חומר חוני לכל אספני בולי ישראל בארץ ובעולם, ולבטים מן האספניים התיימתיים הוא ישמש קטלוג שלכלו אין אין סוף רציני.

הספר "חותמות ריאליות" מזכיר את החותמות הראשונה במדינת ישראל, שהותבעה בקריה בתל אביב ב-16.5.48, והוחתם בחותמת האחרון מה-18 לפטמבר 1989, שהותבעה ביישוב החדש "מיתר".

חותמת הדואר הייתה בשימוש רק ביום הראשון ליום נסיעות. חותמת ישראלית ראשונה בתל אביב.

חותמת יד גלילית הייתה בשימוש ב-5 ערים בלבד.

הטליה בת 65

ב-24.11.89 תוכנשה לשימוש בבית הדואר הרצליה חותמת דואר מיוחדת במלואות 65 שנה להרצליה.

בימים ששי, 24.11.89 תוכנשה לשימוש בסניף הדואר בהר הכרמל בחיפה חותמת דואר מיוחדת לרגל אלפיות אירופה בשחתם.

הוכנשה לשימוש בית המון בדואר חיפה 27.11.88 מכונת החותמה חדשה עם גלופה הנושאת את שם העיר ומספרה "שולם 3".

בימים הקרובים הגלופה לשימוש נכללה ציון מיוחד (כוכב).

סניף דואר בערך-פוסט

ב-30.11.89 נפתח סניף דואר חדש ברח' אלוף מקף בחיפה.

הסניף בערך פוסט עוסק בכל פעולות הדואר. כולל עסקות בנק הדואר.

ב-6.12.89 נפתח בניין התערוכה בת"א-יפו סניף דואר מיוחד לרגל תערוכת "יצוא '89".

הסניף עוסק במכירת בולים, בקבלת מכתבים וגילים ורשומים והוחתמת חומר בולאי.

בטיפוס A מוגדרת החותמת הראשונה של דואר ישראל, הדומה עדין לחותמות המוטבעות במקומות שונים בארץ, אלא שברשותה היה השם הלועזי בצד ימין בחותמת, ואילו במאחרות יותר מופיע ערבית מימין ולטינית משמאלי. (זו מסווגת בטיפוס C. טיפוס היא חותמת ללא ארץ, שהשתמשה בה בתקופת מועדים).

כאמור, כל אבטיפוס סוקר מספר חותמות השיקות לאותה קבוצה עם סימון נוסף כמו למשל, תוספת סמל הצבי, שבא לצין יום ראשון לפתיחה سنיף הדואר (ראשונה בשימוש החל מ-13.8.52). בין השינויים באבטיפוס זה, קיימות חותמות עם שמות ארוכים המחייבות להגדיל את קוטר החותמת ולשנות מיקומן של המילים, תוספת "צ.ה.ל."

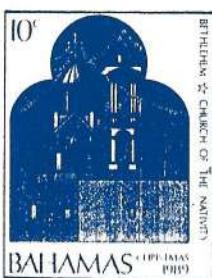
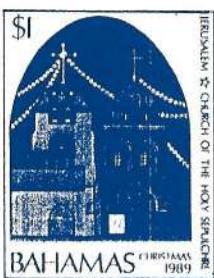
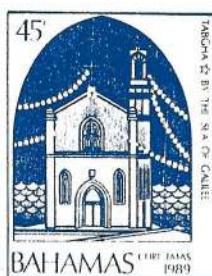
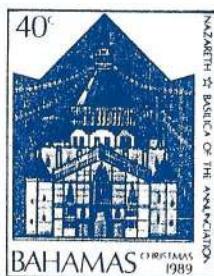
בחותמות שסומן באות S כלולות חותמות מכונה למיניהן, לרבות חותמות תעומלה עם סיסמאות שונות.

בחותמות שסומנו באב טיפוס E הן-Calala שהיו בשימוש החל מספטמבר 1948, בירושלים, תל אביב וחיפה בלבד, ובן המלה "שולם". חותמות "שולם" אחרות סוגו באותה קבוצה אך בזיהויים נוספים. חותמות "שולם" מרובעות נסקרות בקבוצת F. בקבוצת G נסקרות חותמות במכונות "פרנקוטיפ" ובקבוצת X נכללות שפע חותמות מטיפוסים חריגים.

כל המחזיק בספרם של נכטיגל-פיקסלר לא יכול שלא להתפעל מן הקיטלוג היוזדי והבהיר של שפע החומר שבו. כך למשל, ניתן לכל יישוב ויישוב מס' ראשי סודר ולכל חותמת באותו יישוב הוקצת מס' שונה סודר. אולם, למשל, תל אביב מסומנת במס' 564 וכל חותמת מסומנת במס' 550 החותמות שבתל אביב. לעומת זאת כל אחד מאות שמות יישובים, שיש למחרים הערות לגיביהם, סומנו כוכבים, וברשימה פרדמת מופיעות ההערות.

ה"הודות לך" שהמחברים הסתכמו עליו, לא תמיד היו בעיתון הוו שנים הראשונות למדינה והן בשנים מאוחרות יותר, שלא אחת הופעה הودעה לקהל בלי להזכיר החlapת חותמת או הפקת השימוש בה, ובמקרים אלה נאלצו המחברים להסתמך על מחקרים אישיים ואסמכותות עלי-פי אוסףיהם הפרטניים, וזה ללא ספק דיקן מירבי שניתנו לdockumentation אישית.

כאמור, זהו חלק A של המחקר כולל של נכטיגל-פיקסלר, ואני מאמין להם להוציא במהרה את החלק השני, עם חותמות-מצורת, ת呜ולה, יובלות וימי זיכרון למיניהם, שידועות יותר אולי מן החומר שבחולק הראשון של הספר, אך ללא ספקHon.

ההכרזה והנקודה היהודית

נראה שאספנדי יודאיקה אכן ימצאו בהנפקה החדשה של בולי דואר או"ם, נקודת יהודית כלשהי, שכן מנחאה הראשי של מגילת זכויות האדם היה לא אחר מאשר המלומד הרצפטני ממוצא יהודי רנה קסין. אמנם שמו אינו מזכיר בבולים, אבל יש אספינים המצפים לאוספייהם גם בולים שמאחוריהם יוצר ממווצה יהודי, אפילו מעצב או מדפס...

כדי לציין שאחד המעצבים של הסידורה הראשונה הכל', הוא אמריקאי בשם רוברט שטיין (יהודי?) מהירות המנה הראשונה (72 בול) הוא יותר מ-50 ש"ח.

ביקור מלכובתי בהונגרי קון

השנה, בחודש נובמבר, ביקר בהונגרי קונג הזוג המלכובי – לידי דיאנה והנסיך צ'ארלס, נסיך ווילס וציויניו ב-4 בולי זיכרון מיוחדים. דואר הונגרי קונג הנפיק נסף לארבעת הבולים המותארים את בני הזוג ייחד ונפרד, גם דפיית-זיכרון מיוחדת המראה את נור' הונגרי קונג מן הים, כשבמרטה בול מתוק הסידורה עם שני בני הזוג.

בדרך כלל אין מלאכתנו נעשית בידי אחרים ואולם במקרה היוצא מן הכלל של הנחתת כנסיות נוצריות בארץ הקודש בבוילי דואר, אכן המלאכה נעשית במידה מסוימת בידי זרים.

מאז ומ�ميد היו לנו בעיות בהנחתת אטרים בארץ הקודש ובכל פעם שהמדובר היה באתר עם סמלים דתיים, במיוחד בצורת צלב, היו מהאות חריפות מצד החוגים הדתיים, והיו מקרים שהייה הכרה לגנו מדורות של שלמות של בולים לאחר שהודפסו, עם צלב, למשל, בצרפת כנסייה בצרפת.

במורשת הזמן נמצאה אמונה דוד להנחתה אטרים מקודשים בארץ הקודש, בצורה שהפריטים המעורבים מחלוקת אכן לא יבלטו וכך הופיעו בבוילי ישראל גם מקומות מקודשים לנצרות, לאיסלם ולזרזים ובתקנית יוכבדו אף מיעוטים אחרים.

אבל, כאמור, המלאכה נעשית גם בידי זרים והנה זה עתה הופעה סיידרת בולי בהמס המניצחה את חג המולד 1989 בארבעת המקומות המקודשים ביותר לנצרות בארץ הקודש, בהם ירושלים, בית לחם, נצרת וטבריה.

ארבעת הבולים של בהמס הוקדשו לכנסיית המולד בבית לחם (10 סנט) הבסיליקה החדשה במנזר, שנבנתה על יסודות המערה שבה הופיע המלאך גבריאל אל מרים והביא לה את הבשורה שיולד לה בן 40 סנט. טבחה, אף היא כנסייה חדשה, בגליל בחו"ר הכנרת, מהמקומות הקודושים ביותר ביוון לנוצרים, בה כנסייה ומינזר ושרידים של עבר (45 סנט); "כנסיית הקבר" הידועה בירושלים (1 דולר);

ארבעת הבולים מתארים את הכנסיות החשובות בזירה האוטונית ביותר, שכן ציר הבולים הוא הירושאי הנודע בעיר בויל ישראל רבים, אליעזר וייסחווף.

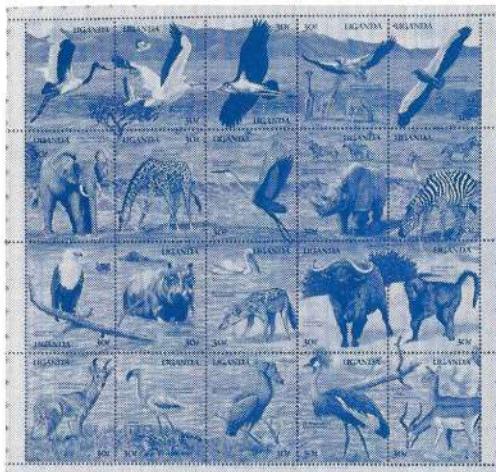
כל בול פורסם תיאור המקום ותולדותיו, תוך ציון שם של מדינת ישראל בשיטתה האתרים הללו.

למונטן לציין שהאתרים שנבחרו הם המקודשים, ביותר והנערצים ביותר בעולם הנוצרי.

כנסיית הבשורה בנצרת שמספרה בbole נבנתה על שרידי הכנסייה הקדומה שנחרסה בשנת 1955. הכנסייה שיצת לפראנץיסקנים.

בין הכנסיות באיזור טבחה, מאזור הבנדיקטים, שנבנה ב-1955 בצד שרידי כנסייה עתיקה. כנסית הלחמים והדגים שבמרקם בנייה לפי המסורת הנוצרית, במקום שיש הנוצרי חילק דגמים וכיכרות לחם להמן מלווין, כפי שמסופר בברית החדשה.

ודואר דרום אפריקה (דרום מערב – S.W.A) ינפיך ב-16 בנובמבר סידרת בולי מכרות ומינרלים, שתשתמש כסידרה מן המניין. בסידרה 15 בולים – 5 מינרלים ומכרות; בין ה-5 מצוי בול שהוקדש בשם ראש פינה. המכירה, שמו מופיע בבול, נמצא במרתף בקצתה מידבר נמייביה, לא הרחק מנהר אורנג' ויש בו אבן, עופרת ומעט כסף. המקום נקרא כך על שם ספר תהילים "וְאָבֵן שָׁאָבוּ הַבּוֹנִים – הייתה בראש פינה".

גם גולית

איini בטוח שרבים מספニー יודאייה יצרפו לאוספייהם את הגיליון החדש של אלונגנדה עם 20 בולי חיוט מאפריקה אך ורק משומש אחד העופות שם הנקרא "ארדיאה גולית", מראה את הציפור הטורפת, צ'גולית, על שמו של גולית התנ"כ. בכל אופן, בין הבולים החדשניים נמצא אחד זהה. יש להזכיר שבין 20 בעלי החיים המופיעים בגיליון יש בודאי הרבה מחיות התנ"ך, אולם במקרה זה מדובר בשם הנזכר בתנ"ך.

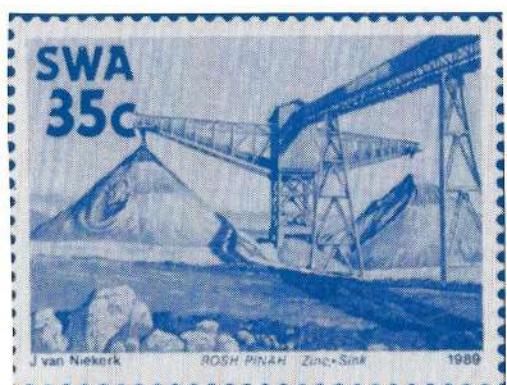

קיים תש"ט לא היה משופע בבולי "יודאייה" וזאת כנראה, בעיקר, בשל הביקורת שנמחתה על סוכניות הבולים הנadolות בעולם, על שהגינו מעת של הנושא "יודאייה" בעיקר בסידרה הגדולה של בולי שאנגאל, שהגיעה למאות דולרים... שאית הנפקות הייתה השפעה מסוימת ואכן זה חודשים בולוי יודאייה יקרות וגדלות מן הרוגל. שarity מקובלות, בולים בודדים וצנוגרים עד כדי כך, שיש כבר ביקורת על מיעוט ההנפקות. ליקטנו כמה מן ההנפקות האחרונות שכאמור, כולן לא ב"זול", אבל מעניינות.

רוטשילדיאנה

סיר קון דוויל, הרופא והסופר הבריטי, מציאו של שרלוט הולמס, הבלש הקלסי, נהג לומר שיש אנשים אשר מוחם מפותח יותר מאשר כיסם... המשפט היה, כנראה, מקובל על מיודענו ורוטשילד, שכן מאז ומתמיד תמכה הרוטשילדים באנשי מדע ומחקר לפיתוח כישורייהם ורעיוןיהם לטובות האנושות.

הlord וולטר ליואנאל רוטשילד, אחד מבני משפחת רוטשילד, היה בוטנאי ידוע ועל שמו נקרא הפרח שהופיע זה עתה בבולי סיירה ליואנה, המכונה בשם "יוציאון רוטשילדיאנה". בסירה ליואנה הופיעו 8 בולים בשמות שונים אבל האחד בשם רוטשילדיאנה עניין ללא ספק, גם את אספני "יודאייה". השם המלא של הפרח מופיע בבול.

ראש פינה – בדרום אפריקה

על תכנית הנפקתו של בול ראש פינה בדרום אפריקה כבר הודיענו, אולם עתה היענו כל הפרטים:

פרנץ ורפל – גם באוסטריה

בשנת 1990 10 צפויים שני בוליז'ירון לסופר המחזאי והמשורר היהודי מבוהמיה (1895-1890), פרנץ ורפל, במלואות מאה שנה להולדתו.

הראשונה שהודעה על הנפקת בול זיכרון לפרנץ ורפל הייתה גראמינה ועתה פורסם גם עליידי דאור אוסטריה, שאף הוא ינפיק בול מיוחד במלואות מאה לורפל.

פרנץ ורפל כבר הופיע פעמיים אחד בבול דאור, ולא בארץ הולנד, צ'כוסלובקיה. (הבול הראשון לזכרו הופיע באי מלדייב).

וּרְפֵל נולד בפראג וגדל בחוג יהודים דוברי השפה הגרמנית והشتאייך לסופרים היהודים שכתוו גרמנית.

במלחמת העולם הראשונה שרת בצבא האוסטרי. ב-1938 ברוח לפריס ואחריך ישב בלורד (שליליה כתוב בספרו "שירות ברנדט") ומשם היגר לארכוז הברית.

ספרו טהור הלב" שכתב על אוסטריה לפני מלחמת העולם השנייה נחגג כחשוב בייצורי של ורפל. "מוסה דאג" ושירת ברנדט הם מן הספרים האהובים של ורפל.

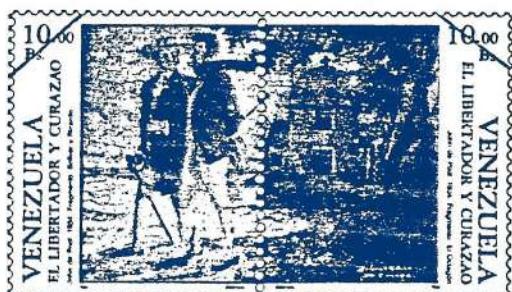
חלק גדול מספרו הפך לסרטים ביניהם גם "יעקובובסקי והקולונל" עם דני קיי.

שני הבולים לורפל, הגרמני והאוסטרי, יופיעו בקץ 1990.

מנידוד באירוי חג המולד

ב-24 בנובמבר צפויים בשבדיה שני בולי חג המולד 1989, שניהם בני 3 כתרים וחמשה: קישוטי חג המולד. באחד הבולים מיני קישוטים בצורת מגזרוד, וכך גם חותמת היום הראשון.

לצורה המצירה "מגן דוד" אין כל קשר עם מגינו של דוד המלך, אולם יתכן שאספני יודאייה ימצאו עניין בבול זה והחותמת המינוחת.

מרדי ריקארדו – בונצואלה

דואר ונצואלה כיבד לאזמן זכרו של מרדי ריקארדו, היהודי הולנדי מינוצאי פורטוגל, שהיה באי קורסאו שבאנטילים ההולנדים, על פועל בתקופת גלוותו של בוליבר בקורסאו.

מרדי ריקארדו נולד בהולנד ב-1877 ונפטר בקורסאו ב-1842. הוא בנם של דוד יוסף ישראל ריקארדו ובת שבע סמג אבא. היה ער"ץ במקצועו ואוחז בתכונות השיחור של הארץ שהייתה תחת שליטונה של ספרד. מרדי ריקארדו היה מן הפוטקטים היהודיים הדגולים של בוליבר ונונן לו מחסה ב ביתו. דואר ונצואלה הנפיק 3 בולים בצורת סטננט המראה צייר אומנותי של בוליבר עם מרדי ריקארדו. החירות הוא גון דה פול. בבול זה רואים את שני האישים מתיילים לצד הבית המש אוקטגון הקיים עד עצם היום הזה כמוסיאון לאומי. בול אחר מראה את דיוקנו של ריקארדו על-פי יצירה אומנותית.

חן, חן לקוראנו הקבוע שלמה בן זקן, מבעליים, על המידע לגבי בולים אלה. ביתו של ריקארדו, האוקטAGON, כבר הופיע בבול דואר באנטילים הולנדים.

דניאל נתנס בוביל פרס נובל 1989

ב-24 בנובמבר הופיעו בדורר שוודיה 4 בולים לכבוד בעלי פרס נובל 1989. דואר שוודיה מקדיש לבני פרס נובל בולים מודרניים, לקרהת חולקת פרסי נובל, אולם לאו דווקא לבני הפרס של אותה שנה. הבול שהוקדש לחוקר היהודי דניאל נתנס הוא ללא דיוקן, אולם אין ספק שהבול יאסף על-ידי אספני יודאייה, שכןשמו של ד. נתנס מופיע בבול.

דניאל נתנס הוא יליד ארחה"ב (1928), חוקר בתחום החנדסה הגנטית, אחד ישראל ואך עשה שנת שבתו במכון וייצמן ברוחבות. מחקרו היה ביצירת מולקולות חדשות מחלוקת מולקולת DNA. גם שאר המדענים המופיעים בbolelim עסקו כאמור בשטח הגנטיקה.

דגל יהודי בבלוי "סולידיריות הלוחמת"

ZWIĘZALI DRUTEM
CZŁOWIEKOWE RĘCE
I WYSMIANEGO
KŁADLI W
PŁYTKIE GROBY.
ŻEBY NIE WZYWAŁ
PRAWDY W
TESTAMENTIE
I JUŻ NA ZAWSZE BYŁ
ANNIKOWY."
CE Młodo

1940-1989

קואופרדווקצעיה אמריקאית-סובייטית

בנובמבר 1989 התקיימה בוושינגטון שבארצות הברית תערוכת בולים עולמיים בשם "אקספו '89" שהוקדשה לציוון 200 שנה לקונגרס ה-20 של איגוד הדואר העולמי - U.P.U. צפוי בתערוכה אמריקאית גודלה, צו ווואשינגטון, היו בה אטרקציות מסווגים שונים. בהיבט הבולאי והחסחרי, למשל, הנפקה בולאלית מושתפת של ברית המועצות ושל ארה"ב, בנוסף לשפע הבולים שיופיעו בעולם כולו לכבוד "אקספו '89".

וזואר ארה"ב הנפיק ניליון מארת בלתי מנוקב עם טקסט מיוחד לכבוד הקונגרס ה-20 של U.P.U. ("ויניברסל פוסטלי יוניוו") וארבעה בולים עם תמונות מתולדות הדואר (הובלתו).

וזואר בריה"ם הנפיק ניליון דאור עם תמונות מחקר החל וכיבשו עלי"די שתי המעכבות. אטרקציה מיוחדת צפוייה ביום החל"ל שיחיה בתערוכה ויופיעו בו הקוסמונאוטים הסובייטיים, האדם השני בחלל והראשון שסובב את כדור הארץ יותר מפעם אחת, הקולונל גנגורל הרמל ס. טיבוב. ניליונות המזכרות שהוקדשו לתערוכה עלי"די ארה"ב. ובריה"ם הופיעו כל אחד בשפה ארצו.

פעמים אחדות הנפקו פעילי סולידיריות בפולין בולי תעמולה ובהם מוטיבים אנטישו-קומוניסטיים ולאומניים, שבו חלק מהם הובילו או אישים יהודים מתנועת הבוגד או זכר לשואה אירופית.

הבולים נועד, כאמור, לתעמולה בלבד ולאנשי סולידיריות יש, כמובן, נימוקים משליהם להבלת הנקרה היהודית בבלויים אלה, לעתים בהבלטה יתרה.

גם הפעם, בהנפקה האחרונה לזכור קציני פולין שהומתו על-ידי הרוסים במהלך שבועיים, הובלטה הקודת היהודית, אם כי בצורת מגנידוד עזיר בלבד...

הופיע גיליון מארת עם שני בולים בשם "סולידיריות לחמות" שבו אחד צלב והמילה "קטו" שהוא מקום הקבר המרכזי בו נמצאו גופות 4,143 קצינים פולנים שהומתו על-ידי הסובייטים בשנת 1940.

בבול האחרון, ציר סימלי של דמויות בני אדם כשבחאת הפינוי מגנידוד קטו (!?).

במרכז הגיליון מובאה מדברי המשורר הפולני צ'סלב מיושם המזיכר לטקס המתיחס לקורבנות, כמו שבחוותי תיל קשו ידוע של בן אדם ומבירש שמו בקבור טוח... כדי שלא יעורר האמת ולעלום ישאר עולם..."

בקביל הדפסיו גיליון אחר, אף הוא עם שני בולים, באחד מופיע מפת ברית המועצות וסימון נקודות יישוב בהם נרצחו פולנים. בבול الآخر, גויהית אחד הקורבנות. בbold זה מופיע גם תואר קבר-האחים שנמצא בקטין (בור של 26 עד 16 מטר ובו 12 שכבות בני אדם שכוכים עם הפנים כלפי מטה רצוחים עלי"די. נ.ג.ד. באביב 1940.

הכתובות הראשית בגיליון זה היא "כתמים לבנים הם כתמים אדומים..."

- לנו מבחר בולו ישראל וחורי, מטבעות ושטרות
- יוראייה ארץ הקודש
- תולדות הדואר ונושאים שונים.

בולי כחול לבן
בנהנתת א. ס gal

מכירות פומביות AUCTIONS
בולם לאספננים • מכירות פומביות • יודאייה • תולדות החואר
AUCTIONS • STAMPS • JUDAICA
• POSTAL HISTORY

יעוץ והדרינה ללא תשלום

רחוב המלך ג'ורג' 6, תל-אביב טל. 281023

כל שנה יופיעו 6 גליונות כאלה עם 6 טעפי מגילת זכויות האדם, דהיינו 72 בולים וסה"כ יהיו 30 גליונות. ב-5 השנים הקרובות יופיעו כל 30 טעפי המגילה.

ואלה ששת הטעיפים הראשונים של הצהרת מגילת זכויות האדם, כפי שיוצרכו בבולי א"ם החדשים:

- א. כל בני אדם נולדים בני חורין ושוויים בזכויותיהם ובכבודם.
- ב. טעיף ארוך, הקובע, שזה"א בהצהורה הן מנת חלקו של כל אדם ולא הבחנה כלשהי בשל גזע, צבא, מיון, לשון, דת וכו'.
- ג. כל אדם זכאי לחיים, לחירות ולבטחון אישי.
- ד. אישור העבדות והסחר בעבדים.
- ה. אישור עינויים ועונשים אכזריים.
- ו. שייזוון כל בני אדם בפניו החוק, וזכותם להיות מוגנים.

ראשוני הבולים מסדרת זהה"א, יופיעו כבר ב-17 בנובמבר 1989. כאמור כל שנה 6 טעיפים נוספים בצוותה, שבשנת 1993 תושלם הסידורה הגדולה ביותר בעולם, בת 360 בולים.

30 טעפי ההצהרה שעוצבו בבולי-א"ם החדשים מופיעים בשובלים, שהודפסו שם לראשונה, כמעט חיקוי לשובלים של דואר-ישראל. לכל טעיף מתוך ההצהרה בהתאם צירור אומנותי, שיחזור 12 פעם בכל גליון.

הצהרה על זכויות האדם כמוטיב בבולי דואר איננה מן הנושאים המבוקשים בובלאות, אולם הctrוף של יצירות אומנות עשויה להשפיע להגברת ההתעניינות.

ש היצירות הראשונות שנבחרו השנה הן של 6 אמנים מאסcoleות שונות: בבולים בני 45 סנט, מופיעה יצירתו של **ויליאם קנדינסקי**, אמן ממוצא רוסי (1866 – 1944), בשם "קומפוזיציה 2". היצירה היא מאוסף סלומון במוזיאון גוגנהיים בניו-יורק. בבול בן 25 סנט מופיעה יצירתו של **חוזה קלמנטה אורוזקו**, מקסיקו (1883 – 1949), בשם "שולחן הידיות".

בערכים השווייצריים – 0.35 פרנק, יצירה של האמנית האמריקאית המפורסמת **מרי קסט'**, בשם "אם עיראה סורגת". וב-0.80 פרנק, פסל בשם "העבד בעלמוני" של האמן אלברט מנונגנס מהאייטי.

בבולים בשילינגים אוסטרריים מופיעה יצירה של **קטה קולביבץ** היוזעה, מגרמניה (1867 – 1945) בשם "חשבויים" ובבול אחר יצירתו של **רפאל בשם** ("הצדקה" לה ג'וסטיציה). היצירה נמצאת במוזיאון הוטיקון.

זו הפעם השנייה שדו"ר א"ם מקבל על עצמו מבחן בולאי ברשותי של מאות בולים בנושא אחד. רק השנה נגמרה סידרת בת 159 בולים וגלים של מדיניות הא"ם, מבחן שנמשך מספר שנים, שכן כל שנה הוציאו 16 בולים בלבד, כשלכל בול מופיע בגליון 4 פעמים (!)

עתה צפואה סיירה גוזלה אחרת, שתמשך 5 שנים, וגם היא בת מאות בולים, אס"כி אפשר יהיה להסתפק בסידרת מינימום של ... 90 בול, אך לא פחות (!)

סידרת בולי זכויות האדם מבוססת על 30 טעפי מגילה זכויות האדם, כפי שנעשה ב-1947 ונתקבלו כ"הצהרה אוניברסלית בדבר זכויות האדם" ב-14.12.48. מנשחה של ההצהרה, חשבו תחילתה לנשח גם אמנה בirl-לאומית לביצוע הוראות ההצהרה, אך זו לא נספחה. מבחינה משפטית אין, כמובן, להצהרה האוניברסלית מעמד של אמנה בינלאומית מהייתה את המדינות, אפילו המדינות חברות בא"ם, אולם רואים בה גילוי דעת על תקנים הרואים לשמרות זכויות האדם.

מאוחר יותר נסחה הצהרה מיוחדת על זכויות הילד, הבאה להוסיף על זכויות האדם. הצהרה זו או שורה רק ב-1960 וגם היא תעסיק, מן הסתם, את מוכנני הבולים בא"ם ולא רק בא"ם (הולנד למשל, כבר הדיעה על הנפקת גליון בולים מיוחד בנושא זכויות הילד).

30 טעפי ההצהרה יופיעו ב-30 בולים, כשל טעיף מופיע ב-3 בולים בשלוש שפות שונות. זורי המנה המינימלית של 90 בולים, אך, כאמור, בסך הכל יופיע לא פחות מ-360 בולים, שכן הבולים ממוקמים בגליונות מיוחדות שככל בול מופיע פעמיים. יוצא, איפה, שככל גליון יהיה 3 בולים (בשלוש שפות) החזרים על עצם 4 פעמים, כך שסה"כ הבולים בגליון הוא 12.

PHONY CANCELLATIONS

The Austrian State Police has discovered a large supply of phony cancellers and suspects that these devices were used to defraud collectors. In order to undertake prosecution, the authorities do, however, need the help of philatelists to supply conclusive evidence.

It is not illegal in Austria to possess such fake devices, as long as they are not used to defraud anyone. Thus, the authorities need to have proof that these cancelling devices have actually been used to create fraudulent philatelic materials before they can file criminal charges and proceed with a valid court case.

The state police regional command for lower Austria, where the fraudulent devices were discovered, has enlisted the help of the Association of Austrian Philatelic Clubs to canvass its membership for viable evidence that the fraudulent devices were actually used on philatelic materials sold to collectors.

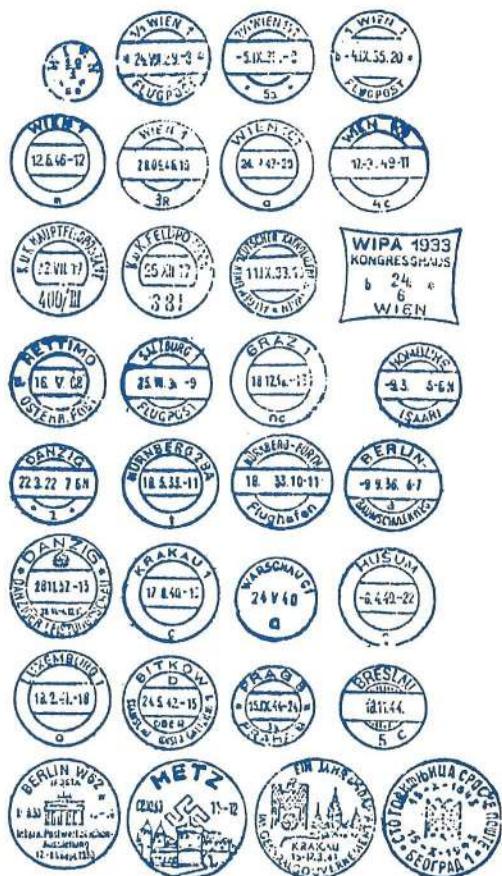
The police suspect a particular dealer who has widely participated in bourses but cannot proceed without substantial evidence. Other collectors are, of course, also asked to contribute information, including those in the United States. The cancelling devices are so numerous and the dealer's activities so widespread that fake products may appear in several countries where stamp collecting is popular.

The specific questions asked by the police are these:

- Has anyone acquired stamps or other postal materials which bear the fake imprints illustrated here?
- Can anyone provide information on the manner in which such fakes were put on the market?

Anyone with information is asked to inform Dr. Werner M. Bohne, President, Federation Internationale de Philatélie, P. O. Box 915678, Longwood, Florida 32791—5678. Please include photocopies whenever possible. The information will be forwarded to the proper Austrian authorities.

משטרת אוסטריה גילתה שורה של זיופי חותמות מתקופות שונות והפיצה צילומיהם ברבים. באוסטריה אין איסור להחזיק בחותמות מזויפות, וזאת כל עוד אין בהן שימוש לצרכי הונאה. אספניים שנטקלו בחומר בולאי עם חותמות המזוכרות בראשינה חייבם בזיהות ומחייבת לדוח לכתובות שבתקסטט האנגליל.

NORFOLK ISLAND 55c

מליאת האקדמיה אישרה המילון הבולאי

מחברת צומשטיין נמסר שהסיבה שאין מוציאים השנה את הכרך למזרח אירופה נועוצה בעובדה שאין במדיניות אלה שינוי מחיר ממשמעותיים ולכן מוצאת רק תוספת של בולי השנה החולפת. במדיניות מערב אירופה מושגשות התאוששות השוק, במיזוגן במדיניות כמו בריטניה ספרד והוואיין. באחרונה מרגש בקיוש מוגבר לבולי השנה 1944-1933, במיוחד של גרמניה וכן מדינות שהיו בכיבוש הנאצי.

קטלוג גיבונס – 1990

בימים אלה הופיע קטלוג הבולים העולמי הנודע "סטנלי גיבונס", המופיע באנגלית. קטלוג "גיבונס" מופיע מאז 1934 ועתה הופיעו המהדורות 55-55. הקטלוג מופיע בצרורות שונות ובחולקות מדינות שונות. הנפוץ ביותר הוא "גיבונס – בולי כל העולם", שמאז 1982 הופיע בשני כרכים ואולם השנה הוא הופיע בשלושה כרכים.
 כרך 1 – מדינות מד' A ועד ל, בו 2008 עמודים ומחירו בהזאה 14.5 שטרלינגים.
 כרך 2 – מדינות מד' K ועד Z, גם כן 2008 עמודים ומחירו 14.5 שטרלינגים.
 כרך 3 – מדיניות חבר העמים הבריטיים, 640 עמ' ומחירו 12.5 שטרלינגים.

ד"ר יוסף ואלאך

מכירות פומביות
של

בולים, מעטפות
ואמצאי תשלום

PUBLIC AUCTIONS
ISRAEL and HOLYLAND
SPECIALIST

Dr. JOSEF WALLACH
P.O.BOX 1414 REHOVOT
Phone 08-467274, 461010

אחרי עבודה מאומצת של כשלוש שנים של הוועדה המיוחדת לחברות מילון בולאי מוסמך ע"י האקדמיה ללשון העברית, נתבשרנו כי מליאת האקדמיה אישרה את המילון המוצע. בוועדה השתתפו מטעם אישרה את המילון ד"ר צרפתי, ד"ר ראותן סיון ומזכיר הוועדה הגב' רחל (וויס) סליג. מטעם התאחדות בולאי ישראל השתתפו: ד"ר צבי שמעוני ("יר"), לייאון يولיס, מרדכי סונדאק ואליה לין.

הועודה נגהה להזמין מדי פעם מומחים נוספים בתחום הלשון, הדפוס, צילום צבע ודואר.

במילון החדש, שלאחר אישור ע"י מליאת האקדמיה, יופיע כמסמך מחיבב, יהיו כ- 500 מונחים בולאים, מהם הרבה מונחים חדשים וכאליה שיויה בודאי קשה להסתגל אליהם בשל השימוש במונחים ישנים.

להלן דוגמאות מתוך המילון; שיופיע באربע שפות: עברית, אנגלית, צרפתית וגרמנית (הדוגמאות שלහן הן בעברית ואנגלית).

צמודת גלופה – PLATE block – גלוית מירב – Maximum card ניקוב – Perfined – מחרור בול תמים – Perforation – מונחתה (מכונת החתמה) הדפס-גב – Mint stamp – זפס-גב Backprint

צומשטיין 1990

מהדורות 1990 של קטלוג "צומשטיין" פורסמו זה עתה ותופס בקרוב במספר כרכים. השנה הופיעו 3 כרכים לבולי אירופה המערבית, תוספת שנתית למדיניות מזרח אירופה וקטלוג נפרד לבולי שווייץ וליכטנשטיין.

התוספת למזרח אירופה צנעה למדי, בת 32 עמ' ונסקרים בה בולי אלבניה, בולגריה, פולין, רומניה, ברית המועצות, צ'כיה, הונגריה (מזרח גרמניה ויוגוסלביה כוללות בכרך המערבי).

בhonegrah שורפים בולים

על פי הודעתה דואר honegrah, שצוטטה בעיתונות הבולאית, הייתה שם "רביצה" וצנית במחסני הבולים ומילויו בולים הוציאו לשורה.

דואר honegrah נגה זה שנים להנפיק סדרת בולים ללא ניקוב בהמחחות קטנות ובדרך זו הפיצו מרכבת הבולים בשתי מהחותם רוחאה שהבקיש לבול honegrah, לא היה גחל ובמחסנים נצטבה הרבה בולים שנגנו למכור אותם, גם אלה שהונפקו לפני שנים רבות. עתה, סאמו, הוחלט לשחרר כמה מיליון בולים מתוך 64 הנפקות. כאמור, בתקופה שבה ישפיע על הביקוש honegrah, בתקופה שבה ישפיע על הביקוש.

1990 שנת הסוס

בסיון יברכו שנה הקרובה ב"שנת סוס" טוביה, שכן בשנת 1990 היא שנת סוס בלוח השנה. דואר טיוויאן הקדיש לשנת סוס 2 בולים וגילוון מזכרת. זו השנה העשירית שמופיעים בטיוויאן בולים מיוחדים עם סמלי השנים (זו כבר סידורה שנייה).

25 הראשונים

שנת 1989 תוצר כשר כמנה בטל מספר בולים הגודל ביותר, לא רק במספר הכלול של בולים שהופיעו השנה, אלא בעיקר בהנפקות גדולות עם מספר רב של בולים בכל אחת. השנה היו מספר תערוכות לכבודן הופיעו בולי דאור במביצעים מסווגים, היו הרבה הנפקות של יובל הד-60 ל"זיסני וורלד", שחקנני ספורט, המפהכה הטרפטית, 25 שנה למות הנשיא קנדי ולקראת סוף השנה – יובל 25 לנחיתה בחלל. הנושא האחרון עדין בעיצומו ואנו עדים לשפע בולים בקומבינציות שונות המגישות עשרות בולים במדינה אחת לנושא אחד. השבוע היהודי המדינתי הזרירה של איי מרשל, על הנפקת גילוון בן 25 בולים שהוקדש ל-25 הראשונים בחלל.

לצורך הנושא נקבעה הראשונות כבר ב-1926: ערכו הנקוב של כל בול הוא 45 סט. 1. רקטה ראשונה מונעת בדלק נוזלי (1926); בעבר 20 שנה (1957) – הלוין הראשון הריאון שנוצר בידי האדם; 3. הלוין האמריקאי הראשון (1958); 4. האדם הראשון במסילת הכוכבים (1962); 5. האמריקאי הראשון במסילת הכוכבים (1962); 6. האישה הריאונה בחלל (1963); 7. הטילו הראשון בחלל (1965); 8. הטילו האמריקאי הראשון בחלל (1965); 9. המפשח הראשון בחלל (1965); 10. הנחתיתה הריאונה על הירח (1966); 11. נסיוון ראשון נחיתה ריאונה בחלל (1966); 12. נסיוון ראשון להגעה לוונוס (1967); 13. הטיסוב הריאון של הירח בידי אדם (1968); 14. האדם הראשון על הירח (1969); 15. הוצאות הריאון בחלל (1971); 16. כלית תחבורה ראשון מונע על ידי האדם על הירח (1971); 17. תחנת החלל הריאונה האמריקאית (1973); 18. הטיסוה הריאונה ליד יופיטר (1973); 19. הטיסוה המשותפת הבירלאומית הריאונה בחלל (1975); 20. הנחיתה הריאונה על המאדים (1976); 21. הטיסוה הריאונה ליד כוכב סטורן (1979); 22. הטיסוה הריאונה בחלל של חללית (1981); 23. התקרכות למערכת השימוש, לראשונה (1983); 24. הילכה בחלל (1984); 25. שילוח החללית "דיסקובי" (1988);

אריה גפני

**בולים, מטבעות, בולי חוץ
קניה, מכירה והערכה
קונה ומוכר מסמכים
יהודים**

ת.ד. 4049 תל-אביב

טלפון 03-458235, עבר וביבוקר

מחברים למרכז

אני פונה, לכן, לכל מי שמתעניין בבולאות תימטיה, לכתב אלי, ורצוי גם לציין תהומי איסוף וכן תחומיים בהם אפשר לעזר. הצעות, העורות, שאלות, בקשות, עשרה וכו' יתקבלו ברצון.

נחום שרשבסקי

לבול התערוכה שובל מיוון

בגל התערוכה, כפי שצויר בידי דוד גוטليب, הוא בעל שני שלבים – אחד בתחרתיות של 7 בולים מתוך 8 בולי היגילין. שובל נסף צמוד ל- 4 בולי היגילין מצד שמאל ואלה שבילים שאפשר היה לוויטר עליהם, על כל פנים הם הביבדו על החותמת על-גבי מעטופות.

במעטפת היום הראשו שבתצלום ניתן לראות כיצד החותמת עולה על הטקסט שבסובל. על-גבי המעטפה הודפסו דגלי 7 המדינות שאספניהן משתתפות בתערוכה.

שבוע הבול הישראלי

שליט ייר אגודות סוחרי הבולים מסרשה השנה יתקיים הייד הבولي שבוע חנוכה, בשיתוף עם השירות הבولي. יהיו 13 דוכנים, מהם שלושה דוכנים של השירות הבורי. יש הענות גוזלה של הסוחרים. תוצא חוות מיוונית וכן דג' מצרת.

תערוכה עולמית בספרד

תערוכה העולמית בספרד – בגרנדה, באפריל 1992, מונה כקומייסר ד"ר א. ליבו.

ברצוני להקים אגודה לבולאות תימטיה בישראל, כדוגמת אגודות דומות בארץות אחרות, כמשמעותה העיקרית תהיה קידום אספנות-תימטית והציגתה בתערוכות. האגודה תהיה כלל-ארצית, וכך רוב הפעולות בה תהיה באמצעות בטאון שייכתב עליידי החברים. האגודה תתכנס כל שנה לפגישה שנתי, רצוי במסגרות תערכאה לאומית או הכנס השני של בולאי ישראל. במקביל יתארגנו חוגים תימטיים מקומיים באגודות השונות, והראשון שבהם מתארון ביום א' באגודת חיפה.

מטרות ופעולות

יעידו החברים להציג את אוסףיהם בתערוכות ומテン הדרכה לכך. במיוחד, להפיץ את חוקי ה- FIP ולציגותות תימטיות. התאחדות בולאי ישראל פנתה ל- FIP לקבלת עותק של הד- GREV (لتמטיקה)anganlia, וכשากבל עותק שלו בכוונתי לתרגם לעברית ולהפיצו בין החברים.

החלפת מידע בין החברים ועזרה ביצירת קשרים בין אספנים. אחד הדברים החשובים בבולאות הוא לדעת איזה חומר קיים, ביחס מוה שמעבר לבולים. (חותמות, דברי דאר, קונטרסים – כולם דרושים לאוסף תימטי מוצלח). לאספן תימטי יש במיוחד בעיה ממש שהוא זוקם למידע מכל הארץ. חברים רבים מקבלים כתבי-עת בולאים וחוואר פרטומי משרותים בולאים בארץות ובשפות שונות, ובטעון האגודה יכול לשמש אמצעי חשוב להחלהpta מידעה זהה.

קיים קשרים עם אגודות תימטיות בחו"ל והחלפת מידע איתן. הצד الآخر של המطبع הוא מון מידע תימטי על החומר הבולאי הישראלי בשפות זרות. זאת נקודה חשובה במיוחד בהתחשב בכך שלישראל יש שפה יהודית עם כתוב ייחודי שזרים לא יכולים אפילו לקרוא. לדוגמה – אני עוסק בחיבור אינדקס תימטי לחותמות מיוחדות ישראליות בארץית. נבדוק גם את האפשרויות לחברות האגודה התימטית הישראלית באגודות תימטיות חשובות בחו"ל.

האגודה תהיה חברה בהתאחדות בולאי ישראל. כל הדברים שהזכיר לעיל הם תכניות וכוונות, אבל כדי להוציאו אונטן לפועל דרושה עשרה ופעולות של כל אחד מائינו, אספנים ושותפים תימטיים. האגודה היא בשביילנו, ואם אנחנו לא נפעיל לקידומה, אף אחד אחר לא יעשה בשביילנו.

W.P.C. ללא ההתאחדות הישראלית

בישיבת הוועד הפועל של ההתאחדות בולאי ישראל הוחלט סופית לפרוש מחברותה ב – W.P.C. (הكونגרס הבולאי העולמי של אספני ישראל, יודאיקה וארכיה הקודש).

בוחלטה לפרש מהאיגוד העולמי של אספני ישראל, יודאיקה וארץ הקודש ציוין באיגוד חברות אגודות ולא ההתאחדות. לפי כך יש מקום לחברות הישראלית של עמותות כמו "יודאיקה" והעמותה לתולדות הדואר.

חבר הוועד הפועל, נציג העמותה לתולדות הדואר ד"ר צבי שמעוני ונציג עמותת "יודאיקה", היו بعد חברי התאחדות של ההתאחדות הישראלית ב – W.P.C. כמוסד בעל משקל יתר בגוף העולמי. כאמור הרוב הכריע והנציג הישראלי יעקב שבתאי לא ייצג עוד את ההתאחדות ב – W.P.C..

עברית בדרום אפריקה

זו הפעם השנייה שדואר דרום אפריקה מצוי לנכון לברכנו בעברית. הברכה לקרה השנה החדשה, המצורפת ללוח הנפקות של בולים חדשים, היא בעשר שפות שונות, כולל עברית מונוקידת "שנה טוביה" (מנוקד כמובן). עשר השפות הן בעיקר השפות המדוברות בדרום אפריקה וכנראה גם העברית...

**למשפחת גוזמה
מ"בולי מוגרבּי"**

**תנחומים על מות אבי המשפחה
גוזמה ז"**

אגודת סוחרי הבולים בישראל

נשיא ההתאחדות ה. סינק דוחה על פגישת קיימה ההתאחדות עם השירות הבולאי וחברת קרטא בהקשר לשינוי שיש לבעצם בירחון הישראלי לבולאות, ולהגיעו לרמה בינלאומית, גם באנגלית, בשיתוף עם השירות הבולאי, רשות הדואר וכרטא ישראל בע"מ". הוצע לצרף גם את הירחון לתולדות הדואר של א"י. בפגישה הוחלט להקים ועדת היגוי בשיתוף שלושת הגופים. ועד הפועל אישר כנגי היוגה את ל. בלואו וא. לין.

תערוכת באר-שבע 90.

ניתן אישור לתערוכה באר-שבע 90. התערוכה תהיה לאומי ביד לבנים באר-שבע, עד 500 מסורות (ארצית ולאומית), 250,000 ש"ח. לתערוכה יונפק פריט בולאי. חברי הוועדה המארגנת הינם: א. זכאי – י"ר; ש. בלושטיין – צבר; פ. שורץ – מזכיר; ב. גבר – י"ר וUDA פילטלית, ואן לפאן – קומיסר ארצי. ועד הפועל אישר התקציב, והרכب הוועדה המארגנת, כמהות המספרות ותאריך התערוכה.

בעמותת ירושלים

בעמותה היירושלמית התקיימים טקס חילוק המדליות מתערוכת "תבל", לנוער היירושלמי. האגודה היירושלמית מתחילה באירוע 3 חוגי נוער באור ירושלים בעשרה החברים מ. ויגוצקי, מ. ברושטיין, ר. ברנו.

צ. שמעוני ציין כי ועד האומות היירושלמית מסתיגת לMINI קומיסרים לתערוכות בארץ בעלי הסכמת העמותה.

הנס סינק לסלון בולאי אירופה

נשיא ההתאחדות בולאי ישראל **הנס סינק** נבחר להשתתף בסלון הבולאי שיערך השנה בולוסטמברוג. בסלון ישתתפו אספנים נבחרים ואוספים מצטיינים שעיניים ברוגות שיפוט פנימי הבולאות והחברו של ה. סינק להשתתף בסלון המינוח, זה כבוד למשתתף ולכלל בולאי ישראל כאחת.

להתראות בazaar הבולאי

בלב דיזנגוף

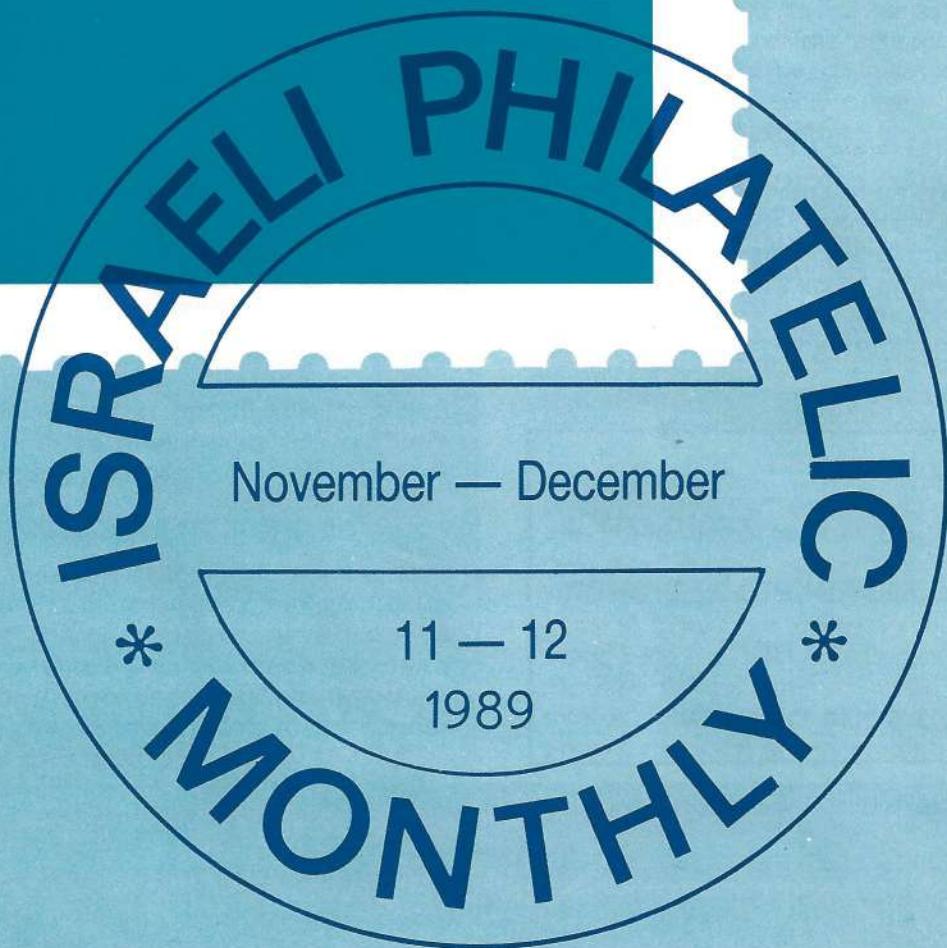
שבוע הבול העברי – 26.12.1989

MBER הצעות במחירים מוזלים בקשר דוכני הבולים

אגודת סוחרי הבולאים בישראל

כנסיות בארץ הקודש בבולי
bahamas

הירחון הישראלי לבולאות